

144. Iz zgodovine cerkve sv. Jakoba v Škofji Loki, LR 44, 1997 str. 46-68.
145. Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota v Škofji Loki, LR 44, 1997, str. 334-338.
146. Cehovska tradicija, LR 44, 1997, str. 170.
147. Dr. Branko Berčič, častni član Muzejskega društva, LR 44, 1997, str. 333.
148. Crngrob in vasi na jugozahodnem delu Sorškega polja. Vodniki. Društvo za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, MD Škofja Loka, 1998.
149. Janeževa bajta v Retečah, LR 45, 1998, str. 49-63.
150. Silvo Marguč, nekrolog, LR 45, 1998, str. 407-408.
151. Knjiga o Kajbetovi hiši v Škofji Loki, LR 45, Škofja Loka 1998, str. 347-350 (soavtorstvo z Brankom Berčičem).
152. Škofjeloška zemljiška knjiga, Gorenjski glas, št. 51, petek, 3. 7. 1998.
153. Loški arhivski razgledi, Spominski zbornik ZAL, 1999.
154. Drobižki k škofjeloškemu pasjonu, LR 46, 1999.
155. Prispevki k privatni proizvodnji v Škofji Loki od cehov do leta 1941, LR 47, 2000.
156. Reakcije stare Jugoslavije na rapalsko mejo v luči loškega ozemlja, LR 47, 2000.
157. Sprehod po vaseh reteške župnije, Kronika župnije Reteče, zbornik 2001, str. 307-409.
158. Zapuščina barvarja Jurija Pokorna, LR 48, 2001, str. 161-164.
159. Donator Volbenk Schwarz in njegova zapuščina do danes, Žontarjev zbornik, Arhivi 2002, št. 1, str. 23-28.

Janez Kopač

Im memoriam – Kristina Šamperl - Purg

Vstopila je k meni v pisarno z njenim nasmehom, polnim trmatega optimizma. Spet, sem si dejal in že razmišljal, kje, kako zagotoviti čas in denar za uresničitev njene zamisli. Pa ni bilo tako. Sama je dejala, "veš, jutri me ni, grem k zdravniku". Poklepetala sva še o delu in prihodnjem letu in je šla...

Staršem Janezu in Mariji je privekala na svet 10. 5. 1950 in otroštvo preživljala v kmečki družini v Spuhli. Ob delu na kmetiji je srkala življenjska spoznanja svojih staršev, ki jih je pozneje širokogrudno prenašala tako na okolico, kot tudi na svoje tri otroke. Po končani gimnaziji na Ptujju je uspešno diplomirala na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kljub možnosti, da ostane po študiju v Ljubljani, se je vrnila domov na Ptuj. Že med študijem je ugotovila, da se skorajda povsod med zgodovinskimi temami omenja Ptuj. Spoznanje, da drugi vedo o Ptujju več kot domačini, jo je jezilo in hkrati vzpodbujalo, saj je dobro vedela, da ni drugih, ki lahko naredijo kaj za naše mesto, da je

vse odvisno od posameznika. Ptuj, slovensko mesto s tisočletno tradicijo, za Kristino ni bil premajhen, nasprotno, postal je njen življenjski cilj in vodilni motiv. To dokazujeta obe diplomski nalogi, ki ju je izbrala iz ptujске problematike: umetnostnozgodovinska je obravnavala zahodni pevski kor v proštjski cerkvi, zgodovinska, za katero je prejela tudi študentsko Prešernovo nagrado, pa ptujski list Štajerc in njegovo stranko – razlogi za ponemčevanje in njegove posledice na Ptuj in okolico.

Želja, da bi Ptuj dobil nekaj svojega "starega" sijaja, da bi zaživel bogatejše kulturno življenje, predvsem pa vedenje, da je treba v zavesti ljudi premakniti nekakšen skrit vzvod, da bi se Ptujčani zavedali svoje pomembnosti, je postalo vodilo njenega raziskovalnega in pozneje političnega dela.

Težišče dela v arhivu se je prevesilo na arhivistiko in starejše gradivo vse tja do 19. stoletja. Kot sta povezana zgodovinopisje in arhivistika, tako je bilo njeno strokovno delo odsev vsestranskega poznavanja obeh znanstvenih disciplin in pripadnosti tako eni kot drugi stroki. Še na zadnjem arhivskem simpoziju, ki je bil na Ptujju oktobra 2001, je že oslabiljena od boleznih napisala prispevek "Arhivi so zgodovinopisje". Že takoj ob prihodu v arhiv je ugotovila, da povezanost profesionalnih strokovnih krogov ni najbolj vzorna in da na Ptujju ne deluje Zgodovinsko društvo, ki je bilo včasih nadvse dejavno, zato ga je obudila k življenju. Nič več nismo bili odmaknjeni od Zveze zgodovinskih društev, delavci arhiva so aktivneje sodelovali v Arhivskem društvu, ki mu je sama nekaj časa predsedovala. Ni mogoče zapisati, kako širok diapazon je zajelo njeno delo in kaj vse je spremenila, v koliko strokovnih krogov je vključila Ptuj, saj bi moral biti zapis tako dolg, kot je bilo njeno življenje.

Prvi velik projekt je bila odmevna razstava 600 let upravne in ustavne zgodovine Ptujja ob 600-letnici statuta. Zmeraj se je trudila, da bi projekti, razstave in proslave nastali na podlagi sodelovanja vseh kulturnih ustanov. Zakladi pričevanja Ptujja in Ormoža z odmevno razstavo v Ljubljani v Cankarjevem domu leta 1987 so dokaz, saj je pri njej dejavno sodelovala. Z razstavo Praetiosa sacra je v trajno kulturno sodelovanje pritegnila še minoritski samostan.

Za sedem let se je zapisala politiki, motivacija – tam bo lahko storila več. Njeno delo na tem področju mora najprej dobiti patino historične distance, da bi lahko ocenili vso razsežnost, predvsem pa njen osebni pristop k vsaki zadevi. Tako je leta 1990 postala članica izvršnega sveta skupščine občine Ptuj, odgovorna za kulturo, šolstvo in šport. Po letu 1995 je postala vodja oddelka za družbene dejavnosti. Delo jo je popolnoma prevzelo in rezultati niso izostali. Poznavanje ptujске zgodovine pa je uporabila za to, da je vsem gostom in tudi članom mestnega sveta ter novim sodelavcem znova in znova predstavljala bogato zgodovino mesta Ptujja in okolice.

Leta 1990 se je izoblikoval projekt Ptujjska trojka: obnova minoritskega samostana s postavitvijo Marijinega znamenja in preselitev knjižnice in pošte. Koordinacijo tega projekta je opravljala vse do zadnjega delovnega dne.

Kako ohraniti Ptuj Ptujčane, je dokazala z galerijo slikarja Franceta Miheliča. Z vsa zavzetostjo in angažiranostjo je skupaj z muzejem leta 1993 v vodnem stolpu nastala galerija za slikarjeve podarjene grafike. Gledališču, v katerem se je kot dijakinja celo sama malce spogledovala s Talijo, je leta 1995 pomagala pri vnovični profesionalizaciji. Resor, ki ga je pokrivala, je poleg kulture obsegal še šolstvo.

Po vrnitvi na delo v Zgodovinski arhiv v Ptuj je ob rednem delu začela obširen projekt – Janez Puh, izumitelj, tovarnar, vizionar, za katerega niti sama ni slutila, v kakšne razsežnosti ji bo ušel.

Tako kot sama je bil tudi Puh človek iz skromne slovenske hiše, iz kmečkega okolja, ki si je s svojim lastnim delom in bistrumnostjo ter izjemnim tehničnim znanjem pridobil evropski sloves na področju tehnike in skoraj nihče ni vedel, da je bil Slovenec, tesno povezan s Ptujem, Juršinci in rodnim Sakuškom. Janeza Puha je umestila v slovenski prostor, v srednješolske učbenike, v novo nemško enciklopedijo, slovenski raziskovalni center v Ohio, ZDA. V letu

2001 – obnova Puhove cimprače in mednarodni simpozij v organizaciji Univerze v Maribor.

Poleg uresničevanja raznih projektov, ljubezni do planin, skrbi za družino in druženja na kulturnih prireditvah je marca 2001 uspešno zagovarjala magistrsko nalogo: Razmerje med mestom in vasjo kot problem slovenskega narodnega gibanja na primeru Ptuja in okolice pred prvo svetovno vojno (maj 2001, izdal in založil Zgodovinski arhiv v Ptuj).

Živela je hitro, kot da bi slutila "kratkost življenja". Njeno vztrajnost pri izvedbi zastavljenih projektov je nekdo najlepše izrazil: "Če ji zapreš vrata, pride skozi okno."

Prav vse, njena volja, vedno podkrepljena z nasmehom, pripravljenost povsod sodelovati in pomagati, iskati in odkrivati, deliti vse vsem, nam bo ostala kot vzor in velika praznina.

Marija Hernja - Masten
Ivan Lovrenčič

Novi trg, 1679. Stari Lontovž - sedež deželnih stanov. Na mestu dela Lontovža so sredi 18. stoletja zgradili baročno palačo, kjer je danes sedež SAZU. Z razstave Stara Ljubljana - mesto trgov. Janez Vajkard Valvasor, Topografija sodobne Vojvodine Kranjske, naslovni list, 1679, ponatis 1995